

RUOVEDEN SÄÄSNIEMEN MUINAISJÄÄNNÖSINVENTOINTI 2004

Timo Jussila

**Kustantaja:
Maankäyttötoimisto Simo Järvenpää**

Sisältö:

Perustiedot	2
Inventointi	3
Alueen vesistöhistoria.....	3
Sääsniemi.....	3
Yleiskartta	5
Maastokartta 1: 10 000	6
Muinaisjäännökset	7

Perustiedot

Alue: Visuveden länsipuolella, sen etelärannalla olevan Ruoveden Sääsniemen alue ja niemen tyvi, tilan 3:204 alue, Peruskarttalehti 2213 12, ks. yleiskartta ja maastokarttaote.

Tarkoitus: Rantakaavan vaikutusalueen muinaisjäänösinventointi, muinaisjäänösten huomioiminen kaavoituksessa ja maankäytössä.

Tavoite: Koko alueen kattava tarkastaminen.

Työaika: Kenttätyöaika: 29.7.2004 kaikkiaan 7 tuntia maastossa.

Kustantaja: Maankäyttötoimisto Simo Järvenpää

Tekijä: Mikroliitti Oy, Timo Jussila.

Tulokset: Alueelta ei ennestään tunnettu yhtään kiinteää muinaisjäännöstä.
Alueelta löytyi yksi kivikautinen asuinpaikka,

Uudet löydöt: KM 34651, kvartsi-iskoksia, -ytimiä ja -esineen katkelma.

Aiemmat

Tutkimukset: ei

Kansikuva: Sääsniemen ”mutkan kohdalla” olevan asuinpaikan kaakkoispää kuvattuna kaakkoon. Muinaisen kallioisen saaren niemeke kapean salmen kohdalla. Nyt laikutettua hakkuuaukeaa.

Inventointi

Alueen vesistöhistoria

Näsjärven kuroutumista edeltävä Litorina/Ancylus taitteen aikainen n. 7000 eKr. ajoittuva rantataso on alueella n. 122 m korkeustasolla. Näsjärven tulvan huippu lienee ulottunut alueella n. 107 m tasolle (n. 5600 eKr.), minkä jälkeen vesi on vähitellen laskenut nykyiselle tasolleen. Muinaisia pyyntikulttuurin asuinpaikkoja on siis mahdollista löytää alueen kaikilta korkeustasoilta aivan nykyistä rantaviivaa lukuun ottamatta.

Sääsniemi

Sääsniemen alue on maaperältään pääosin kalliota. Sen pinnassa on vaihtelevan paksuinen ohuehko moreeni- ja kalliokerros, ylempänä hiekkaisa, alempana hienoaineksista moreenia. Maaperä alueella on hyvin kivinen. Avokalliota on monin paikoin aivan nykyisen rantaviivan tuntumassa. Avoimet rantakalliot ovat matalia ja loivia, jään kasaamien ja järjestelmien kivenlohkareiden peittämiä. Aivan niemen koillispuolella on rantavoimien kerrostamaa puhdasta hiekkaa, pari metriä veden yläpuolella. Samoin suppea-alaisia rantahiekkaläikkiä on niemen kaakkoisosan pohjoisrannalla. Niemen tyven maaperä on hiekkainen ja kivinen moreeni. Ranta tyven alueella on jyrkkä ja korkea. Kaikenkaikkiaan alue on maaperältään ja olemukseltaan sellainen, että odotukset muinaisjäännösten löytämiseksi sieltä ovat vähäiset, eikä alue vaikuta ensisilmäykseltä lainkaan arkeologia kiinnostavalta.

Niemen tyven lounaisosa oli suurimmaksi osaksi hakattu ja laikutettu. Tarkastin alueen huolellisesti havaitsematta mitään esihistoriaan viittaavaa. Niemen lounaisranta on kivistä ja karua mäntymetsää, maaperä on ohuehko ja hyvin kivinen, paksuturpeinen. Kymmenkunnassa vaivoin kivien väliin, paksun turpeen alle koverretussa koekuopassa en havainnut mitään esihistoriaan viittaavaa.

Sääsniemen lounaisrantaa kuvattuna luoteeseen.

Niemen koilliseen kurottuvan osan rannat ovat loivia, pohjoisranta soinen, maaperä nousee vasta kauempana rannasta. Niemen alue puolivälistä taitteeseen ja koilliskärkeen on hakattu ja laikutettu. Paikoin laikut (eteläosassa) ovat umpeen kasvaneita, mutta koillisosassa avoimia. Tarkastin alueen huolellisesti. Maaperä on kivistä ja märkää moreenia, mutta paikoin rantahiekkaista ja vähäkivisempää, ylempänä hiekkaista moreenia. Havaintomahdollisuudet inventoinnissa olivat siten kohtuullisen hyvät. Rantakalliot ovat laakeita ja loivia, kivikkoisia. Alueen rannat eivät ole tyypillistä lapinrauniomaastoa, joskin eräsijan kiukaat voivat sijaita tämänkin kaltaisessa maastossa. Niitä ei nyt havaittu ja laikutus (joka ei ulottunut aivan rantaan) lienee hävittänyt mahdolliset pienet kivirauniot jos sellaisia alueella olisi kauempana rannasta ollut.

Koilliskärjen etelärannan kivien peittämää rantakalliota.

Niemen tyven itäpuolinen alue, Hirsikankaanlahden länsipuolinen pohjoisranta oli saman kaltaista kuin niemen lounaisranta, mutta jyrkempää ja korkeampaa. Alue oli umpimetsää. puolenkymmentä koekuoppaa ei tuottanut havaintoja, maastossa ja topografiassa, joka ei vaikuttanut kovin suotuisalta muinaisjäänöksille.

Alue tuli mielestäni kohtuullisen kattavasti ja luotettavasti tarkastettua. Alueella ei suurehkolla todennäköisyydellä ole muita muinaisjäänöksiä, kuin nyt havaittu kivikautinen asuinpaikka.

Espoo 7.8.2004

Timo Jussila

Mikroliitti Oy

Osoite: Iivisniemenkatu 2 B, 02260 Espoo

Puhelin: 09-4208852, 0400-530057

Email: Mikroliitti@dlc.fi

www: <http://www.dlc.fi/~microlit>

Yleiskartta

1:100 000

Nettiversiossa ei ole karttoja

Maastokartta 1: 10 000

Nettiversiossa ei ole karttoja

Muinaisjännökset

RUOVESI SÄÄSNIEMI

Rauh.lk: 2
Ajoitus: kivikautinen
Laji: asuinpaikka

Kartta: 2213 12
x: 6889 62 y: 2491 22 z: 103 ±1 m
p: 6893 66 i: 3334 64

Tutkijat: Jussila T 2004 inventointi
Löydöt: KM 34651, kvartsi-iskoksia (15), -ytimiä (3) ja kvartsiesineen katkelma, Jussila T 2004, metsänlaikutusvaoista ja tuulenkaadosta.

Sijainti: Paikka sijaitsee Ruoveden Visuveden itäpäässä, sen etelärannalta pohjoiseen kurottuvan Sääsniemen keskellä, ”taitteen” kohdalla olevan kumpareen itäpäässä, pääosin sen kaakkoiskärjessä, niemen itärannan lahdenpohjukasta n. 140 m länteen.

Huomiot: Paikalla on muinainen saari (kun vesi n. 102,5 m mpy), jonka eteläpuolella on ollut kapea salmi. Nyt saari on jyrkkärinteisenä ja tasalakisena kumpareena. Sen koillispuolella havaittiin metsänlaikutusvaoissa ja tuulenkaadossa kvartseja. Löytöjä tuli kolmesta kohdasta. Em. tuulenkaadosta (etelään laskevan rinteeseen törmältä n. 13 m pohjoiseen) löytyi suurin osa löydöistä. Siitä 10 m länteen löytyi laukusta muutama kvartsi, sekä useampi kvartsi traktoriuralta törmän reunalta, tuulenkaadosta 10 m koilliseen.

Paikka on kalliokumpare, jonka päällä on ohut hiekkamoreenikerros. Maakerros on ohuempi kumpareen pohjois-koillispuolella. Tuulenkaadon kohdalla maakerros oli n. 15-25 cm paksu. Maa vaikutti sen kohdalla likamaalta. Paikoin alueella on laikuissa näkyvissä kalliopinta paljaana. Yhdessä kohden oli kalliopinnassa pieni (n. 20 x 10 cm kokoinen) kvartsijuonne. Laki on melko kivinen, asuinpaikan alalla hieman vähäkivisempi – erityisen kivinen on laen koillisreuna. Maaperä paksunee ja muuttuu hienoaineksiseksi (kosteaksi) länteen mentäessä. Asuinpaikan rajaus on hyvä arvio edellä selostettujen havaintojen perusteella.

Paikan karkea ajoitus Näsijärven vesistön rannansiirtymiskronologian mukaan on n. 5000 eKr. (+-400 v.)

Kartalle asuinpaikka on rajattu punaisella suoja-alueineen, tummemmalla punaisella todettu löytöalue.

Asuinpaikkaa koko kuvan etualalla. löytöpaikat merkitty punaisella täplällä. Kuvattu lounaaseen.

Asuinpaikkaa kuvattuna koilliseen sen lounaisreunalta törmän ääreltä. Tuulenkaato, josta enimmäkseen löydöt on kuvan keskellä oikealla (punainen hattu lapion varren päässä). Löytöjä myös aivan kuvan vas. laidalta, sekä kuvan oikean laidan ulkopuolelta.